Di. xxxviij. de impedimētis q̄ oīno faciūt illegittimū ad matrimoniū ꝯtrahendū cū omni propter propriam obligationem.

Nunc de voto inſpiciamus. ꝛc. Supra egit magr̄ de impedimēto qd̄ venit ex eccliaſtica inſtitutiōe. hic agit de impedimento qd̄ venit ex noſtra obligatiōe. Et qm̄ dupli̇r p̄t aliq̄s obligari alicui. ſ. voto ꝛ mrīmonio. io p̄mo agit de impedimēto qd̄ venit ex obligatiōe voti. Scdo vero de illo qd̄ ꝓuenit ex obligatione mrīmonij. ꝛ incipit illa ſcda ps ibi. cū vir ꝛ mlr legitīe ꝯiūcti ſūt. ꝛc. Pria ps hꝫ duas. In p̄ma determiat qd ſit votū breuit̄ inuēs qd ſit. ꝛ de q̄. ꝛ q̄z. In ſecūda determi at de obligatione ei̇ ꝯparatione ad mrīmoniū oſtēdens ꝙ q̄ddā īpedit ſꝫ nō dirimit. vt votū ſimplex. qddam impedit ꝛ dirimit vt ſolenne. Et incipit illa ſecunda ps ibi. Sciendū vero ꝙ votoꝝ aliud eſt cōe ꝛc. Siliṙ ſcda ps in q̄ magr̄ determinat de īpedimēto ligaminis hꝫ duas. In p̄ma oſ̄dit ꝙ legitime copular9 vni nō poteſt alia viuente alij copulari nec ecōuerſo. ꝛ ſi copulet̄ de facto nō eſt mrīmoniū. In ſecunda querit vtrum copulati de facto poſſint per ignorantiam ab adulterio excuſari. ibi. Hic queritur de illis feminis que putantes ꝛc. Ubi determinat ꝙ excuſantur.

Determinat qd ſit votū. de quo ꝛ quorum. a

Nunc de voto inſpiciamus. Uotū eſt teſtificatio q̄dam ꝓmiſſiōis ſpōtanee q̄ deo ꝛ de hijs q̄ dei ſūt ꝓprie fieri oꝫ. Sūt tn̄ ꝛ vota ſtultoꝝ que frangenda ſunt.

Determiat de obligatōe voti in cōpatiōe ad mrīmoniū. oſ̄dēs ꝙ q̄ddā īpedit ſꝫ nō dirimit vt votū ſimplex. q̄ddā ꝛ ipedit ꝛ dirimit. vt ſolēne. b

Sciendū vero ꝙ votorū aliud ē cōe. aliud ſingulare. Cōe. vt illud qd̄ in baptiſmo oēs faciunt cū ſpōdent renūciare diabolo ꝛ pompis ei9. Singulare vt cū aliq̄s ſpōte promittit ſeruare virginitatē ꝛ cōtinētiam vel aliqd hmōi. Itē ſingulare votū. aliud eſt priuatū. aliud ſolēne. Priuatū ē in abſcōdito factū. ſolenne vero in cōſpectu eccie factum. Itē[a] priuatū votū ſi violet̄. pctm̄ eſt mortale[b] ſolenne vero violare. pctm̄ et ſcādalū eſt. Qui priuatū faciūt votū ꝯtinentie. mrīmoniū ꝯtrahere nō d̄nt. q2 ꝯtrahendo mortaliter peccāt. Si tn̄ cōtraxerint nō ſepent̄. q2[c] ꝓbari nō p̄t qd̄ occulte factū ē. Qui vero ſolēniter vouēt. nullaten9 coniugiū inire queūt. q̄bus nō ſolū nubere ſꝫ ꝛ velle dānabile ē Un̄ aug. In cōiugali vinculo ſi pudicitia ſeruat̄. dānatio nō timet̄. ſꝫ in viduali ꝯtinētia ꝛ ꝟginali excellētia. virt9 mūeris amplioris expetit̄. q̄ expetita. ꝛ electa. ꝛ voto oblata. iā nō ſolū capeſcere nuptias. ſꝫ etiā ſi nō nubat̄. nubere velle dānabile eſt. Uouentib9 eī̄ virginitatē vel viduitatē non ſoluꝫ nubere ſed etiā velle dānabile ē. Qd̄ aplus oſ̄dit thimotheo ſcribēs. Adoleſcētiores viduas deuita. Cuꝫ ei luxuriate fuerint. i xp̄o nubē volūt. i. cū poſt votū ꝯtinētie in delicijs egerint vitā. ñ dico nubant. ſꝫ nubere volūt in xp̄o. q̄ ſi tūc nō ſit pctm̄. ſꝫ ꝙ ſit oſ̄dit ſub dēs. hn̄tes dānatōꝫ. ꝛ q̄re ſubdit q2 p̄maꝫ fidē irritā fecerūt. ꝛ ſi ñ nubēdo. tn̄ volēdo. vt volūtatē q̄ a ꝓpōito cecidit appareat eſſe dānatā ſiue ſeq̄nt̄ nuptie ſiue ñ Dānat̄ ei ꝓpoſiti fraus. dānat̄ iſ̄s q2 ꝯtinētie fidē p̄mā irritā fecert. i. votū. ꝟ i voto violato fidē quā i baptiſmo ꝓfeſſi ſūt. Sī āt ꝓ volūtate nubādi dānant̄. cōſtat ſi eā effectui mācipauerint reuocādū id eē i irritū. eaſq3 arcendas redire ad ꝓpoſitū. Un̄

I a Priuatū votū ſi violet̄. ꝛc. Ur falſuꝫ dicere. q2 poſſibile ē ꝙ ꝯhāt. ita tn̄ ꝙ nullo mō carnaliter ꝯueniant. ſicˀ ioſeph et maria. ꝛ tiburcius et cecilia. ergo nō vr̄ ibi eē culpa. Itē ſi eſt ibi mortale peccatū. ergo nl̄lus debet de hoc licentiari. Sed mulier que vouit voto priuato licentiatur de matrimonio ꝯhendo. ti. de eo ꝙ vouentes nō poſſunt ꝛc. i decretali veniens ꝛc. ibi d̄r. de voto violato congruam ſatiſfactionem indicas. et ei cui vult in domino nubendi licentiam nō poſtponas. R̄o. a dōm ꝙ contrahens matrimonium aut intendit contrahere ſolum intendendo et conſentiēdo in coniugalem ſocietatem. aut in copulam carnalem ſiue ꝓpter libidinem ſiue ꝓpter gn̄atiōeꝫ. ꝓmū ē licitū. ſcdm ē mortale pctm̄. De p̄mo nō loq̄t̄ magr̄ ſꝫ de ſcdo. q2 oms ꝯhentes fere ſic cōtrahere cōſueuerūt. Qd̄ querit de illa q̄ vouit voto ſimplici. dōm ꝙ eccia nō dat ibi lniaꝫ ſimplicit̄. ſed ſicut pꝫ ex lr̄a añcedenti ꝛ apparat9 dicit. ibi ē ꝯparatiua ꝓmiſſio. q2 ꝓmittit̄ malū fieri ne veniat peius. ſicˀ pꝫ ex eo qd̄ d̄r. xxij. q. j. ꝛc. ꝯſidera ꝙ ſaluator ꝛc. Unde illud factū ē nullo mō trahendū ē ad cōſequentiā quia ſicut habet̄ in alijs decretalib9 eiuſdē tituli. votuꝫ ſimpliciter impedit. Et nota ꝙ p̄dicta mulier ſimplici [illegible] vouit. q2 ꝛ ſi in manib9 heremite vouerit. tn̄ q2 nō ſe obligabat ad rligiōꝫ ſpecialē ſed cōiter ad cōtinentiam. ꝛ ille heremita non erat perſōa publica. nec ipa veſtem mutauit. ñ fuit votum ſolēne.

b Solenne vero violare ꝛc. videt̄ hec duo male diſtinguere. quia ipſum ſcādalum peccatū eſt. Itē queritur vtrum ſint ibi duo peccata. Et ꝙ ſic videtur. quia frangendo votuꝫ peccat in deum. ſed ſcandalizando in ꝓximū. R̄o. dōm ꝙ ſcādalū vnitū pctō non facit nouum peccatū q̄tū ad trāſgreſſionem nec q̄tū ad penitentiam ſed nouam addit circumſtantiam aggrauantem. vt fornicatio publica vltra priuatā. duplex tamen eſſe poſſet quantuꝫ ad accuſationeꝫ. Qd̄ obijcitur ꝙ eſt propter diuerſitatē pcti. ſꝫ circūſtantie adiecte. Qd̄ obr̄ ꝙ in deū ꝛc. dōm ꝙ idē pctm̄ et i deū ꝛ i ꝓximū p̄t eē. ſꝫ i deū p̄ncipalit̄ i. ꝓximū rōe circūſtātie adiūcte. io h̄ ñ fac̄ diuerſa pctā. q2 pctm̄ nūerat̄ rōe actus circa quē ē ñ rōe ei9 in quē eſt. Si q̄s eī̄ vna actōe offenderet plēs homies. vno pctō peccaret. c Probari nō pōt ꝛc. Uidet̄ mala eſſe rō q2 defectus ꝓbatōis nō aufert matrimonium nec facit. R̄o. aliquoꝝ opinio fuit vt huguitiōis ꝙ votū ſimplex ita impedit apud deum vt ſolenne. vt illud nō eſt mrīmonium in conſpectu dei ſed ſolū in facie eccleſie. q2 nā

DI XX XVIII

Hugo.

Uotorum multiplex differētia.

Augu. ad Iulianā de ſtatū viduitate.

i. Thi. v

ſunt teſtes per quos poſſit dirimi. ⁊ ſi alter cõiugũ for
nicat. alter vero ꝑ ignorantiam excuſatur. Sʒ nũc ꝑ iu
ra noua ſatis determinatũ ẽ ꝙ vinculũ voti ſimplicis ñ
aufert obligatõem mrĩmonij. tũ qꝛ minus ẽ. tũ qꝛ ptãs
corpis nõ transfert. tũ etiã qꝛ in mrĩmonio ſi non petat
debitũ ſed redda
tur ſolũ. ſicut dʒ
facere qui vouit
ꝓ ſanctificatiõe
ꝑfecta reputat.
vñ defectus ꝓba
tiõis nõ ẽrõ ſuf
ficiẽs ſed q̃dam
congruentia ad
iuncta.

Greg⁹. ad bonifaciũ

4 d ❡ Viduas a
ꝓpoſito recedẽ
tes ⁊c. vr̃ male
dicẽ. qꝛ ꝓpoitũ
ñ obligat aliquẽ
ḡ. vr̃ ꝙ ñ ſint h⁹i
ꝓpẽ ñ obligate
ḡ pñt retrocede
re R⁹. dõ ꝙ gre.
itelligit ñ õ ꝓpo
ſito ſimplici vel
q̃licũqꝫ. ſʒ õ ꝓpo
ſito qð ẽ firma
tũ publica teſti
ficatõe i q ẽ votũ
ſolẽne ⁊ ĩtẽ ſũt
q̃ꝓ. nã fideirritũ
faciũt. ac ꝑ h̃ dã
natõʒ hre noſcã
tur.

e ❡ In ꝓpõito
5 ṽgiali ſꝑ ſe ſilla
uerẽ ꝑmãere. vr̃
falſuʒ dicere. qꝛ
vbi ẽ ſilatio ñ ẽ
votũ verũ. ḡ nec
dño obligat q̃ ſe
ſimlat obligari.
R⁹. dõ ꝙ ꝓmiſ
ſio ſillata dupl'r
ꝑt cẽ. aut qꝛ ñ hʒ
ſtabilitateʒ. aut
qꝛ nõ hʒ intẽtõẽ
aſſenſũ cordi ꝓ
dẽtẽ. tũ dupl'r ẽ
qꝛ q̃dãʒ fit tiore
vel metu q ꝑt ca
dere i cõſtãtẽ vi
rũ. ſic dauid ſeſi
mulauit ſtultuʒ
corã achis. j. re.
xxj. Quedã itẽti
one decipiẽdi a
lios. Pñia ſila
tio ſimpl'r obli
gat. qꝛ neceſſe eſt ex quo ſe ſemel obligauit voluntarie
⁊ ore ſpopõdit ꝙ ꝑmãeat i ſua pollicitatõe. Si võ ſpo
põdit ſigno ñ corde. tenet apð foꝝ iudiciale ⁊ corã eccia
ſi ñ affuit timor. apð deũ võ tenet facere pñiam õ publi
citate ⁊ mẽdatõ. Si võ tertio mõ fuit ſimulatio. tũc nec
apud deũ nec apud ecciam obligat. Dic aũt fit ꝑmo de

d grego. Viduas a ꝓpoſito rece
dẽtes viduitatis ſuꝑ qb⁹ nos cõ
ſuluiſti credo te noſſe a ſancto
paulo niſi cõuertant olim eẽ dã
natas. q̃s ⁊ nos apl̃ica auctẽ dã
nãdas. ⁊ a cõione fideliũ atqꝫ a
liminib⁹ eccie arcẽdas fore cen
ſemus vſqueq̃ obediãt epis ſu
is. ⁊ ad bonũ qð ceperũt inuite
aut volũtarie reuertant. De ṽ
ginibus aũt nõ velatis ſi deuia
uerint. a ꝑde ceſſore nrõ Inno.
pap̃ tale decretũ habem⁹. hee q̃
ſi dũ ſacro velamĩe. recte tñ i ꝓ
e poſito virginali ſꝑ ſe ſilauerunt
ꝑmanere. lʒ velate nõ fuerint.
tñ ſi nupſerint. aliq̃ tpe his agẽ
da pñia ẽ. qꝛ ſpõſio eaꝝ a dño te
nebat. Si eñ inter hoĩes ſolet
bone fidei ꝯtract⁹ nulla rõe diſ
ſolui. q̃nto magis iſta pollicita
tio quã cũ deo pepigit ſolui ſine
vindicta nõ poterit. Ite ʒ ſi ṽgi
nes nõdũ velate taliter publica
pñia puniũt. ⁊ a cetu fideliũ vſ
qꝫ ad ſatiſfactõʒ excludãt. q̃to
magis vidue q̃ ꝑfectõis erãt ⁊
maturiõis ꝯſilij exiſtũt. ⁊ hitũ
religiõis aſſũpſert. ⁊ deide apo
ſtataueẽt. atqꝫ ad porẽ vomitũ
ſũt reuerſe a nobis ⁊ ab oib⁹ fide
liũ a liminib⁹ eccie ⁊ a cetu fide
liũ vſqꝫ ad ſatiſfactõʒ ſũt eliminã
de ⁊ carcerib⁹ tradẽde. Ex his
f appet ṽgines vel viduas voto
ꝯtinẽtie aſtrictas ſiue fuerit ve
lati ſiue ñ. nullaten⁹ ꝯiugiũ ſor
tiri poſſe. Qð itidẽ õ oib⁹ itelli
gẽdũ ẽ q ꝯtinẽtiã vouert. Qð ei
aũ erat licitũ. p⁹ votũ fit illicitũ
Nõ ẽ igit ꝑmittẽdũ qð innocẽti⁹
pap̃ õ viduis ⁊ puell' decreuit q̃
xp̃o ſpũalit nubũt. ſi p⁹ ea publi
ce nupſerit. ñ eas admittendas
eẽ ad pñiaꝫ. niſi hij qb⁹ ſe iunxe

ſpõſiõe ſimulata ꝑmo mõ. ſic pʒ. xxvij. q. j. Poſſʒ ẽt fie
ri ſcðo mõ. ſ. qñ ñ hʒ intẽtõeʒ tũc eñ cõpellit ab eccia ſic
dꝛ extra de regularib⁹ ⁊ trãſeũtib⁹ ad religiõeʒ. vidua ſi
ſponte velũ. f ❡ Virgĩes vel viduas ⁊c. vr̃ male di
cere. qꝛ velũ ẽ i ſignũ ꝓfeſſiõis ſic hit⁹ ẽ religioſ viris. ſʒ 6
añ habit⁹ ſuſce
ptiõeʒ nõ videt
ſolẽnizari votũ
ḡ nõ videt oĩno
impedire coniu
gium. R⁹. dõm
ꝙ cõtingit votũ
ſolẽnizari trib⁹
modis. ſ. ordis
ſuſceptõe. habi
tus aſſumptiõe
vbi eſt diſtinctõ
ꝓfeſſoꝝ a nõ ꝓ
feſſis. ⁊ ꝓpꝛĩa te
ſtificatõe. dum
tñ fiat in manu
publice ꝑſõe. Ꝙ
uis ḡ tales ñ ſuſ
cepint velũ. ſi tñ
ſe aſtrinxerunt i
manu publice ꝑ
ſone ad ꝯtinẽtiã.
nullo modo
pñt ꝯtrahere nec õ
iure nec de facto
Si aũt ſe voto
ſimplici aſtrin
xerũt ñ pñt. ſ. ſi
ne pctõ. pñt tñ
de facto.

tãtõ mũdo receſſerit. Si ei õ oĩ
b⁹ hec rõ cuſtodit. vt q̃cũqꝫ vi
uẽte viro alteri nupſerit adulte
ra hẽat. nec ei agende pñie lnia
concedit niſi vn⁹ de illis fuerit
defũct⁹. q̃to magis õ illa tenẽda
ẽ. q añ ſe imortali ſponſo ꝯiũxe
rat. ⁊ p⁹ ad hũanas nuptias trãſ
migrauerat. Attẽde ꝙ ñ ſolũ cõiu
giũ talib⁹ negare vr̃ ſ ẽt locũ pe
nitẽtie. Sʒ ñ ita itelligẽduʒ ẽ vt
aliqñ excludant a pñia q̃ digne
pñiaʒ agẽ volũt. ſ ille ñ ſt admit
tẽde ad pñiaʒ q̃ ab iceſt⁹ copla
diſcedẽ nolũt. qꝛ p⁹ religiõis ꝓ
poſitũ ñ pt õõ rcõciliari ꝑ pñiaʒ
q̃ ad hitũ ſue ꝓfeſſiõis rdire ne
glexerit. tũc ille cui ſe ꝯiũxerat
ei defũct⁹ erit. cũ ab ei⁹ illicitis
amplexib⁹ hec penit⁹ receſſerit
Cũ ḡ dr̃ eas ñ eẽ admittẽdas ad
pñiam niſi hi qb⁹ ſe iunxerãt de
mũdo receſſerit. ſubaudiẽdũ ẽ
eis. Tũc ei eis viri õ mũdo rece
dũt ⁊ õiũgũt. cũ ab eoꝝ ꝯcupia
iſte ſe alienãt. Que ſẽſũ ſilitudo
ſubdita declarat ⁊ confirmat.
❡ Qidit ꝙ legittie copulatus
vai. ñ pt alteri illa viuẽte copu
lari. nec ecõuerſo. Et ſi copulet
õ factõ ñ eſt mrĩmoniũ. c

❡ Quid in oĩ 7
bus pctis ⁊c. vr̃
male dicere. qꝛ
graui⁹ ẽ pctm̃ in
ſpĩſſctm̃ qð ñ re
mittit i h̃ ſeculo
neqꝫ in futuro.
Itẽ gui⁹ ẽ pctm̃
iceſt⁹ ſicut i lra
ſeqnti hẽt. Itẽ
adhuc graui⁹ ẽ
pctm̃ ꝯ naturam.
Itẽ gui⁹ ẽ homi
cidiũ et vroricu
diũ õ q̃ ſolẽnis
pñia ipõit. xxx
iij. q. ij. admõere
⁊c. R⁹. dõ ꝙ pec
catũ dr̃ ẽe gũius
mult' mõis. aut
rõe ꝯtẽpt⁹. ⁊ ſic
pctm̃ i ſpĩſſctm̃
Aut rõe libidis
vt pctã ꝯ naʒaʒ
i qb⁹ libido totũ
abſorbet naĩale

Cũ vir ⁊ mlr legittie ꝯiũcti ſũt.
ꝯſtat alteꝝ altero viuẽte ad aliã
ñ poſſe trãſire copulã. alioqñ ad
ulteriũ ꝯmittit. de q clemẽs pa
ait. g Quid i oib⁹ pctis adulrio ẽ
gui⁹? Sc̃õʒ nãqꝫ i penis tʒ locũ g
quẽ ꝑmũ illi hñt q aberrãt a dõ. h
gũiſſime ḡ peccãt adulti gũi⁹ er
fornicarij. ſʒ cũctis his grauius
iceſtuoſi q õcẽs trãſcẽdũt ꝯtra
naturã delĩquẽtes. vñ Aug. Ad
ulterij malũ vincit fornicatõeʒ
vincit ab inceſtu. pei⁹ eñ ẽ cuʒ

Augu. de adulteriuſ coniugijs.

iudicatoriũ. aũt rõe igtitudis. ⁊ ſic pctm̃ ade in pad'ſo.
aut rõe punitõis. ⁊ ſic pctm̃ adulẽij i q ꝑcipiebat mech⁹
⁊ mecha lapidib⁹ obrui. ſic dr̃ deut. xxij. ⁊ ſic accipit i ꝓ
põito. cũ dr̃ ꝙ ẽ gui⁹ ⁊c. h Sc̃õʒ nãqꝫ i pctis ⁊c. vr̃ ma 8
le dicẽ. qꝛ ordo trãſgreſſionũ ⁊ puñtõnũ ẽ ſʒ ordinẽ ꝑcep
toꝝ. ſʒ illð. ſ. ñ mechari ñ ẽ ꝑ mãda. ſʒ ẽ i. q. ta. ſi dicaſ q ſ

mr̄e ꝙ̄ cū aliena vxore dormire ſ hoꝝ oīm peſſimū ē qđ ꝯtra naturā fit· vt ſi vir mēbro mulieris nō ad h̄ cōceſſo vtaꝉ· [l] h̄ execrabiliter fit in meretrice· ſ execrabili⁹ fit in vxore·

Querit vtruʒ in caſu p̄dicto copulari de facto· poſſint ꝑ ignorantiā ab adulterio excuſari· determinans ꝙ excuſantur· [o]

Hic q̄ritur de illis feminis q̄ putātes viros ſuos interemptos vel in captiuitate vel ab iniq̄ dominatione nunq̄ʒ liberādos in alioꝝ ꝯiugia tranſierūt· ſi illi q̄ putabāꝉ ꝑiſſe remeauerint· vtrū eis reddi debeant· ⁊ an ſcōi fornicari ſit· ⁊ ip̄e ree adulterij [k] De hoc leo papa ſic ait· [k] Neceſſe ē vt legitimaꝝ federa nuptiarū reintegrāda credamus· ⁊ remotis hiſq̄ hoſtilitas intulit cui ꝙ̄ id legitime reformeꝉ qđ intulit· ꝓcurādūq̄ʒ eſt vt recipiat qſꝙ̄ quod ꝓpriū eſt· ne culpabilis iudiceꝉ· ⁊ quaſi alieni iuris perſuaſor habeaꝉ· q̄ ꝑſonā ei⁹ mariti q̄ iam nō eē eſtimabaꝉ aſſumpſit· Sic enī multa q̄ ad eos q̄ in captiuitatē ducti ſunt ꝑtinebāt· in ius alienū trāſire potuerunt et tn̄ plene iuſticie ē· vt eiſdē reuerſis reformeꝉ· [l] Ideoq̄ʒ ſi viri p⁹ lōgā captiuitatē reuerſi· ita i dilectōe ſuaꝝ ꝯiugiū ꝑſeuerant vt eas cupiāt in ſuū redire ꝯſortiū· dimittēdū ē ⁊ inculpabile iudicandū qđ neceſſitas intulit· ⁊ reſtituēdū q̄d fides poſcit· Sin aūt aliq̄ mulieres ita viroꝝ poſterioꝝ amore ſint capte vt malit his cohērere ꝙ̄ ad legitimū trāſire ꝯſortiū· merito ſūt notāde· ita vt eccl̄iaſtica cōione ꝓuētur· q̄ de re excuſabili cōtaminatiōʒ criminis elegeꝛt· Redeāt ꝰ i ſuū ꝯiugia ſtatū· q̄ ſic mlieres q̄ ad viros ſuos reuerti noluerit īpie ſūt h̄n̄de· ita ille q̄ redeunt merito ſunt laudāde· Ex his oſ̄ditur illos q̄ taliter iūgūꝉ vt credant virū interemptū ꝑ ignorātiā· aliq̄ʒ excuſatōēʒ h̄re de pctō ⁊ tn̄ primā copulam eſſe legitimam non ſecundam· veniā tn̄ habere ſi careat obprobrio maſito·

lociū tenet rōe pene lapidatōis q̄ debeꝉ blaſphemo· Leu. xxiiij· ⁊ adultero deuꝉ· xx· Obr̄ tūc· q̄ eadē pena infligiꝉ filio ꝯtumaci ⁊ ꝓteruo· deuꝉ· xxj· R⁹· dōm ꝙ aliq̄ dicūt h̄ eē intelligendū ſic ꝙ ſ̄m locuʒ tenet· q̄ pctm̄ blaſphemie ē a pte aīe· ſed pctm̄ adulterij ē a pte corꝑis· ⁊ pctm̄ homicidij ē a pte ꝯiūcti· Sed illō non videꝉ poſſe ſtare· qm̄ eadem pena ꝑ iſtis oībus ē inflicta· oēs enī capite plectebanꝉ· ⁊ ideo melius eſt dicere ꝙ hoc intelligitur rōne pene lapidationis· homicidium vero puniebatur ſ̄m legem talionis· Quod vero obijciebatur de filio inobediente· dicendum ꝙ non ratione i obediētie ſolum ſed etiam ratione aliorum peccatoꝝ que erant in diſſipatiōem reipublice· quia luxurioſus et conſimilia· Si queratur quare adulteriuʒ ita grauiter puniebatur· dicendum ꝙ ꝓpter duo· ſcilicʒ quia erat in deſtructionem cōcordie· ac per h̄ reipublice· q̄ erat gn̄atiuū magne īfamie· poſtremo rōne ꝓuitatis magne· ⁊ hec enā ē cā q̄re tā ḡuis pnīa pro

9 vxoricidio īponiꝉ vt ꝓuitas refreneꝉ· [i] Hoc execrabiliter fit i meretrice ⁊c̄· vr̄ falſū dicere· q̄ magꝰ peccat q̄ abutiꝉ re nō cōceſſa q̄̄ q̄ re cōceſſa· q̄ ille dupl̄r iſte vno mō· ergo ḡui⁹ ille· Itē aug· de bono ꝯiugali· aſ̄ illud v̄bū in origiāli dic̄· In reb⁹ ad vtēdū ꝯceſſis lōge fit rōnabilius ꝙ̄ in eis q̄ nō ſūt cōceſſa· vel mīor vel rari⁹ exceſſ⁹· ꝰ cū vxor ſit ad vtēdū ꝯceſſa· pʒ ⁊c̄· R⁹· dōꝙ exceſſ⁹ ī vſu vxoꝝ ꝑt eē dupl̄r· aut ſ̄m nāʒ· aut ꝯ nāʒ· ſi ſ̄ʒ naturā· tolerabilior ē ī vxore ꝓpꝉ h̄ ꝙ hʒ excuſatōʒ aliq̄ʒ Si ꝯ naturā· ecōtra ē· qm̄ in mr̄imonio ſūt q̄rēda bona mr̄imōij· ⁊ honeſti⁹ tractāda ē ꝯiūx ꝙ̄ meretrix· īō cum pctm̄ ꝯ naturaʒ ſit ꝯ bona mr̄imōij· ⁊ ſit in ꝯtumeliam vxoris cui ē q̄dā honeſtas maior ī tractādo cā exhibēda hinc ē ꝙ ḡui⁹ peccat q̄ facit ī vxore· ⁊ īō ēt dr̄ ꝙ ꝓpꝉ illud pctm̄· ſ· ꝯ naturā mlr̄ ꝑt dimittere ⁊ fugere viꝝ· ⁊ ſic pʒ ꝙ ꝙ̄uis plib⁹ mōis peccʒ q̄ peccat cū meretrice ꝙ̄ q̄ peccat cū vxore· tn̄ h̄ itenſius peccat ꝓpꝉ maiorē ꝯtēptū· [k] Neceſſe ē vt legitimaꝝ ⁊c̄· q̄rit hic ſi aliq̄s mortuꝰ ⁊

10 reſuſciteꝉ· vtꝝ vxor ſua ſibi reddēda ſit· Et ꝙ ſic vr̄ per lr̄aʒ iſtā· q̄ p̄me nuptie fueꝛt ligitime· Itē appet ꝑ illō qđ dr̄ heb· xj· acceperūt mlieres de reſurrectiōe mortuos ſuos· Itē rōe vr̄· q̄ illi q̄ reſuſcitāꝉ n̄ ꝑuāꝉ hereditate paterna· ꝰ nec iure vxoris· Itē q̄ reſuſcitāꝉ dīno iudicio vt dormiētes ſr̄· ſʒ mr̄imōia ſr̄ regēda iure poli· ꝰ ſic ꝙ̄ rū ad deū h̄ dormiēs iudicaꝉ· ⁊ ſic ſon⁹ n̄ ſoluit mr̄imōi· ita nec tal' mortuus vt vr̄· Itē ſi ſoluiꝉ· ergo ſi reſurgat opꝫ ꝯhi cū eadē· ꝰ bigamus iudicaꝉ· ꝰ ſi non opꝫ ꝙ ꝯhat· vr̄ ꝙ p̄mum vinculū adhuc manet ꝯ· Ro· vij· mortuo viro ſoluta mulier lege viri· vr̄ ꝰ ꝙ mr̄imōiū ſit ſolutū· Item ꝓbaꝉ ꝙ mlr̄ viro mortuo ſtatim ꝯhāt· ꝯſtās ē cū non ſit alligata quia non eſt cui ligetur· ꝙ matrimonium eſt verum· ergo ſi primus reſurgat· propter hoc nō ſoluetur· Item ita vere mortu⁹ eſt iſte ſicut ille qui incineratur Sed tali quando reſurget non reddetur vxor· ſicut dominus determinat· Mathei· xxij· ꝰ pari ratione videtur in propoſito· R⁹· dicenduʒ ꝙ ſicut ſuperius dictum eſt vinculuʒ mr̄imoniale non fundaꝉ in anima· ſed in cōiuncto vnde cum aliquis ſtatim parit altera pars relationis· Et ideo vinculum ſtatim ſoluitur· ⁊ ſi mulier alij eſſet matrimonialiter iuncta non eſſet ſeparanda· Si tamē alij non eſt iuncta et ipſe vult eam· ex quadam honeſtate eſt ei reddenda· Quod ergo obijcitur ꝙ ſunt reintegranda· verum eſt quando ſolum de facto ſunt ſoluta· Quod obijcitur de Hebreo· xj· Dicendum ꝙ mulieres acceperunt mortuos filios non maritos· Qđ obijcitur de hereditate· dici poteſt ꝙ illud eſt etiam gratia et honeſtas ꝙ ei reddatur· attamen nō eſt ſimile· q̄ de vxore nihil poteſt vir poſt mortem diſponere· Preterea aliud eſt de rebus· poteſt enim teſtari de rebus· ſed non poteſt vxorem relinquere alij· Quod obijcitur ꝙ ſunt dormientes· Dicendum ꝙ verum eſt reſpectu potentie· ſed reſpectu veritatis in iudicando deus iudicat talem vere mortuum· Ad illud quod queritur vtꝝ ſit bigam⁹· dici poteſt ꝙ n̄ ſi illa n̄ cognouit virum alterum· eo ꝙ non diuidit carnem· nec illa diuiſit·

11 [l] Ideoq̄ʒ ſi viri poſt longam captiuitatem reuerſi· ⁊ cetera· Videtur male dicere· quia ex hoc videtur ꝙ nō

dꝫ reintegrari niſi velit vir. Contra. eſto ꝙ mulier ptꝫ cu excuſet a fornicatiõe. videt̃ ꝙ vir nõ poſſit eã repelle re. ḡ ſiue diligat ſiue nõ dꝫ eã reſumere. ✓ Itẽ qr̃ vtr̃ ta lis putatio excuſet. ⁊ ꝙ nõ videt̃. qꝛ nullus dꝫ cõmitte re ſe diſcrimini. ergo ꝗ̃tũcũqꝫ vir mulieris ſe abſentat. niſi ſit certa. peccat ſi contrahit cum alio. qr̃ ḡ ꝑ quanta certitudine excuſet̃. qrĩtur etiã ſi dubitat virũ ſuum timere. vtrũ debeat debitũ reddere. vĩ eĩm ꝙ non quia nullus dubitans vtrũ aliq̇d ſit pctm̃ mortale debet illud facere. ergo ⁊c. R̃o. dõm ꝙ mulier q̃ putat virũ ſuũ interemptũ ⁊ ↄ̃bit. aut credit hoc ꝑ̃ſũptõe tenui q̃ magis dꝫ generar e dubitatõꝫ ꝗ̃ fidẽ. aut credit ꝑ̃ſũptõe ꝓbabili. Primo mõ nõ excuſatur ſi ↄ̃bat. ſicut dicit̃ in extra. de ſpõſalibꝫ ⁊ mr̃imõijs ꝙ ꝗ̃tũcũqꝫ vir morereẗ in bello. et vxor ſit iuuencula. tñ nõ dꝫ ↄ̃here donec de viro mortuo aliquã hẽat certitudinẽ. q̃ habita tũc ſine pctõ põt ↄ̃here. vt pote ſi iuramentũ habeat ducis exercit᷒. vel ſociorũ eius q̃ mortẽ nouert. ⁊ tũc excuſat̃. Nõ ſi mulier incipiat poſt ↄ̃ctũ mr̃imoniũ dubitare de morte viri. aut ẽ dubitatio leuis. ⁊ hec ſc̃m cõſiliũ ꝑlati poterit a corde remoueri. et poterit debitũ exigere ⁊ petere. ſi ṽo ꝓbabil̃r dubitat debitum dꝫ reddere. ſꝫ non exigere. Si vero certificat̃ de vita ꝑmi viri. nec petere debet nec reddere. ſꝫ ſtatim ſcõm virum deſerere. Et hoc ꝓbatur per illud quod extra dicitur de ſecũdis nuptijs. dñs ac redẽptor ⁊. xxxiiij. q. ij. cum per bellicam. Si vero non ſtatim reuertitur. tũc imputat̃ ei crimen adulterij. nec põt ad priorẽ virũ redire niſi ipſe velit. In hoc caſu loq̇tur leo papa. Ex his patent oĩa obiecta. nõ eĩm debet cõtrahere niſi certitudinem habeat de morte. nec debet petere debitũ quando probabiliter dubitat nec debet reddere quando eſt certa de vita ꝙ ſi aliter faciat iudicatur fornicationis rea.

m le volũtatis[m] Sꝫ ſiqs relicta in ꝑria ſua vxore in lõginqꝫ abiẽs regionẽ aliã ducat vxorẽ. deinde ꝑnia ductus eã dimittere velit. aſſerens ſe aliã habuiſſe q̃ viuit nec eccĩa ꝑmittat. q̃ qḋ ille aſſerit ignorat. qrit̃ an ĩ hac ſcḋa copula ſit cõiugiũ. Sane dici ꝑt nõ eſſe ↄiugium ⁊ mulierẽ de criminẽ excuſari ꝑ ignorãtiã. vir aũt adulteriũ admiſiſſe. Sꝫ ex q̇ ad ꝑmã redire volẽs nec valẽs. cogitur eccĩe diſciplĩa hãc tenere. incipit excuſari ꝑ obedĩẽtiam ⁊ timorẽ de hoc ꝙ poſcenti mulieri debitũ reddit. a qua ipſe nũquã poſcere debet. ⁊ ſic de alijs hmõi ſentiendum eſt.

m ¶ Sed ſiqs 12
relicta ⁊c. Queritur hic de eo q̇ reliquit vxorem ſuam abiens in regionem longinquam ⁊ ↄ̃bit cuꝫ alia. vtrũ in hac ſecunda copula ſit cõiugiũ. ⁊ ꝙ non vĩ. qꝛ pollutio per adulterium cum fide data impedit matrimonium. ſicut ſupra oſtenſum eſt. Sed h̃ eſt hic. ḡ ⁊c. ¶ Itẽ qrit̃ vtrũ talis viuente vxore legitima debeat reddere debitũ ſi cõpellat ipm̃ eccleſia. ⁊ videt̃ ꝙ non. qꝛ ipſe fornicat̃ ſed magis debet quis permittere ſe excõicari ꝗ̃ fornicari. R̃o. dõm ad ꝑmũ eſt ſi altero ignorãte ↄ̃ctũ ẽ. ẽ matrimoniũ in fauorẽ illius qui ignorauit. Si aũt ille qui ignorauit certificatur. non debꝫ talis nec ꝑt ſibi copulari veritate certificata. Sꝫ ꝑm᷒ ñ dꝫ puniri q̇ ignorauit. qꝛ nõ peccauit. ⁊ iõ ſi ligamẽ ꝑmũ ſoluat̃. poterit ſc̃m mr̃imoniũ ſtare. Nõ querit̃ vtrũ viuente prima poſſit ſecũdaꝫ ſine peccato cognoſcere. dicit magr̃ ꝙ ſic ſi reddat debitũ cõpulſus ab eccĩa. Sed illud hodie non tenetur. qꝛ eccĩaſtica excõicatio nõ obligat ad faciendã fornicationẽ nec excuſat. ⁊ iõ talis nõ dꝫ eccĩe obedire. ⁊ h̃ habetur extra de ſnĩa excõicatõis inq̇ſitiõe.

A D intelligentiam preſentis diſtinctionis queritur de voto. ⁊ de hoc duo principaliter querũtur. Primo queritur de voto in ſe. Secundo q̃ritur de voto in comparatione ad obligationem. Circa primum queruntur tria. primo queritur de voto quid ſit ſc̃m eſſentiam. Secundo queritur de quo ſit. Tertio in quo ſit.

¶ Queſtio. j. a

¶ Circa quam ſic proceditur ⁊ oſtenditur ꝙ votuꝫ ſc̃m ſubſtantiam ſit ꝓmiſſio per diffinitionem Hugonis. votũ ẽ teſtificatio q̇dã ꝓmiſſiõis ſpõtanee q̃ deo. ⁊ de his que deo ꝑtinent proprie fieri debet. Itẽ voto ſe obligat homo ad id ad quod prius non obligatur. ſed homo ad nouum ſe non obligat niſi propter beneficium vel propter peccatum. vel propter promiſſum. ſed in voto nõ obligatur homo beneficio vel peccato. ergo obligatur promiſſione. ergo promiſſio eſt de ſubſtantia voti. Item ꝙ ſit obligandi intentio videtur. quia ſicut matrimonium eſt ab opere noſtro ſic ⁊ votum. Sed null᷒ contrahit matrimonium quantũcunqꝫ promittat exterius niſi intendat ſe obligare ſiue conſentiat interius. ḡ ⁊c. ¶ Item votum eſt obligatio ſpontanea ſiue volũtaria. ſed nullus obligatione voluntaria obligatur niſi velit obligari. et nullus vult obligari verbo niſi qui intendit ſe obligare. ergo ⁊c. ¶ Contra oſtenditur ꝙ promiſſio non ſit de genere voti per aliam diffinitionẽ voti. votum eſt melioris boni conceptio. animi deliberatione firmata. Hec eſt diffinitio dicens voti ſubſtantiã ſed hoc totum poteſt eſſe ſine promiſſione. ergo ⁊c. ¶ Item Grego. ſuper Eze. qui meliora agere deliberãt ⁊ deliberata non faciunt. dũ ſe eleuant cadunt. ergo deliberatio melioris obligat ad faciendum. alioquin non eſſet caſus. ſed non eſt ibi alia obligatio ꝗ̃ voti. ergo ſola deliberatio ſine promiſſione eſt votuꝫ. non ergo promiſſio eſt de eſſentia voti. ¶ Item ꝙ nec ſit obligandi intentio videtur. quia aliquis promotus ad ſacros ordines intendens ordines ſuſcipere ⁊ nullo modo obligari ad caſtitatem nihilominus obligatur ac ſi intenderet ergo videtur ꝙ de obligatione voti non ſit obligandi intentio. ¶ Item ſi aliquis iurat alicui non intendens ſe obligare ad illud quod verba ſignant. iudicat̃ nihilominus ita obligatus ac ſi intenderet. ergo pari ratione videtur in voto ꝙ fiat intentione. ¶ Iteꝫ cũ iſta duo ſilr̃ faciãt eẽ iuramenti. ſ. ꝓmiſſio. ⁊ obligãdi intẽtio. queritur q̃ ſit dr̃ia. ¶ R̃o. dõm ꝙ iſta duo ſunt de eẽntia voti 13
ſcꝫ ꝓmiſſio ⁊ obligatio intentio. cum votum ſit obligatio noua ⁊ voluntaria. quia de nouo eſt ſuperaddita ꝓmiſſio eſt neceſſaria. quia vero voluntaria oportꝫ ꝙ velit obligari. ⁊ ꝙ ſe obligare intendat. ſed contingit promittere duplici verbo. ſcꝫ interiori et exteriori. Promiſſio ꝗ̃tũ ad verbũ interius cogitatõis ⁊ deliberatõis ẽ de neceſſitate voti ſimplicis qḋ obligat ꝗ̃tũ ad deũ q̇ ĩtuet̃ cor. ſed ꝓmiſſio ꝗ̃tũ ad verbũ vl̃ ſignũ exteri᷒ ẽ de neceſ/

ſitate voti ſolēnis qd̓ obligat ꝯtrū ad faciē ecclie. q̄ iudi/
cat ſm ea q̄ patēt. Et ꝑ hoc duplex daꝛ diffinitio de vo/
to. illa in general' ⁊ cōis ē de voto ſimplici. cōceptio meli
oris ꝓpoſiti ⁊c. ¶ Ad illud qd̓ obꝛ ꝑ diffinitōꝫ voti et
14 auctoritatē gre. in ſola deliberatōe votū ꝯſiſtere. dōm
ꝙ nō ī intelligūt de qualibet deliberatōe. ſed de illa q̄ fir/
mat ꝓpoſitū. ⁊ hec eſt q̄ conſenſui addit ꝓmiſſionē. aliꝰ
non firmat. vnde licitū ē diſſentire. Ad illud qd̓ obꝛ ꝙ
15 obligandi intētio non ē neceſſaria ſicut patet in ordīe.
dōm ꝙ intentio reſpectu alicuiꝰ pōt eſſe dupliciꝰ. Aut
ꝑncipaliter. quia de illo cogitat ⁊ illud placet. Aut q2 i
tendit aliud ꝯñs ad illud vel ſimpliciꝰ illi annexū. ſic
ſi aliqs intendit vouere regulā monachoꝝ. ꝑ ꝯñs ⁊ ad
ꝯtinentiā obligari intēdit. ⁊ ad obedientiā. alioqn ſtul/
te appetit ⁊ vult. Silr q2 ordini ſacro annexū ē votū
ſi intendit ordinē ſacrū ſuſcipe. ⁊ ad ꝯtinentiā obligari
ꝑ ꝯñs ꝑncipaliter vel ex cōſequēti. ꝙ ſi nullo mō inten/
16 dat non eſt votū. ſic nec m̄rimoniū. ¶ Ad illud qd̓ obꝛ
ꝙ qui iurat in dolo teneꝰ. dōm ꝙ duplex eſt foꝝ. ſ. iudi/
ciale ⁊ pniale. In foro iudiciali iudicaꝰ ſꝫ exteriora. In
foro pniali ſm ꝯſciaꝫ. In foro iudiciali. quia fraus nul
li debet patrocinari accipiunꝰ vba ſm intellectū cōem et
ſanū. q2 fraus non debet ei patrocinari. iō iudicaꝰ teneri.
ſicut ſi ſm intētiōem rectam verba dixiſſet. In foro pe/
nitentiali vbi eſt iudiciū ſm veritatē. iudicaꝰ iſtū peccaſſe
ī dolo. ſed nequaq̄ ex illa ꝓmiſſiōe eē obligatū. vñ ſicut
m̄rimoniū ꝯtractū ꝑ vba exteriora ſine ꝯſenſu aīi ē m̄ri/
moniū ſolū ſm interptatōem fori iudicialis. nō ſm verita
17 tem. ſic de voto dōm. ¶ Ad illud qd̓ vltimo qꝛ de drīa
voti ad iuramentū obligatoriū. dōꝫ ꝙ triplex ē drīa. ſ.
in obiecto medio ⁊ fine. In obiecto. quia votū fit deo.
ſed iuramētū hoi. In medio q2 iuratur ꝑ deū. ſed voueꝰ
ꝑ ꝓmiſſiōem. In fine. q2 iuramētū ē ad aſtruēdā verita/
te. votū aūt ad augēdā honeſtatē ⁊ bonitatē.

¶ Queſtio. ij. b

¶ De quo ſit votū. ſiue de materia circa quā ē votū. et
videꝰ ꝙ ſit circa oīa. Et pmo videꝰ ꝙ de omi bono. quia
oē votū pt homo ꝓmittere ⁊ ſpondere deo. ⁊ in tali ſpō
ſiōe obligaꝰ. ſed nō eſt alia ꝙ̄ votū. g̃ ⁊c. Vnd̓ in baptiſ
mo ꝓmittit qd̓ eſt neceſſitatis. ſ. abrenūciare ſathane.
Item ꝙ ſit de minori bono vr. q2 licitū eſt illud velle. g̃
licite poteſt ſe hō ad illd̓ obligare. g̃ licite vouere. ⁊ iſtō
videꝰ ꝑ ſilē in m̄rimonio inq̄ q̄s obligat ſe ad ſtatū pfe/
ctōis. Itē ꝙ ſit de indifferēti vr. q2 cibꝰ et potꝰ ꝯtrū ē de
ſe dicūt actꝰ īdifferētes q2 naturales ſūt. Sꝫ circa cibū
⁊ potū ꝯtingit eſſe votū. vt pote votū abſtinentie. g̃ et
circa indifferentia. Itē vr ꝙ de malis poſſit eſſe votū.
q2 occidere innocētē ē malū. ſed iepte ꝓpꝰ votū occidit
filiā ſuā virginē ⁊ laudaꝰ de voto. Vnde Hiero. dicit
ꝙ ideo ponit in catalogo ſctōꝝ. quia dō placuit animꝰ
vouētis. g̃ ⁊c. ¶ Itē ꝯſcia non magis obligat ꝙ̄ votū
ſed ꝯſcia erronea ligat. quia quod nō ē ex fide eſt pctm̄.
i. ꝯ ꝯſciam. g̃ ⁊ votū erroneum. ſed tūc errat hō in voto
qn̄ vouet malū ꝓ bono. g̃ ⁊c. Contra. ꝙ non ſit ō bono
ꝑcepti videꝰ. quia ſup illud vouete ⁊ reddite. glo. voue
re eſt voluntatis. ſed reddere neceſſitatis. g̃ eſt ō hiis ſo
lū ad que hō non aliunde ſed volūtarie obligaꝰ. ſꝫ talia
ſunt ſupererogationes. g̃ ⁊c. ¶ Item ꝙ nō ſit de mino/
ri bono videtur per diffinitiōem voti. Votum eſt con/
ceptio melioris propoſiti cum animi deliberatione fir/
mata. ergo non videtur ꝙ ſit de ſtatu imperfectionis ⁊
minori bono. ⁊ ideo videtur ꝙ votum debet eſſe ad pro/
motionē ſalutis noſtre nō in diſpendium. ſed obligare
ad ſtatum minus bonum eſt in diſpendium ſalutis. q2

ſm Bern̄. nemo bonus qui nō vult eſſe melior. ergo ⁊c.
¶ Item ꝙ non ſit de indifferenti oñditur per diffiniti/
onem. Dicitur enim ꝙ votum de his que deo pertinēt
fieri debet. ſed talia non ſunt indrīa. g̃ ⁊c. Item ꝙ non
de malis videtur. quia dicit yſido. in malis promiſſis
reſcinde fidem. in turpi voto muta decretum. ſed votū
verum eſt immutabile vouenti. vel ergo votū turpe. vꝉ
de turpi non eſt votum verum. ¶ Item votū verꝫ obli
gat ad id de q̄ ē. ſed nullus obligari pōt ad malū g̃ ⁊c.
Probatio minoris nullus faciēs id ad qd̓ teneꝰ facit ma
lum. ſed ſi homo obligaꝰ ad malū ⁊ facit malū. facit id
ad quod tenetur. ergo faciens malū non facit malum.
¶ Rō. dōm ꝙ votū generaliter loquēdo ē de eis q̄ ad de 18
um pertinent ⁊ faciūt ad ſalutē. ſimpliciter vero et pro
prie eſt de his que promouent ad ſalutem vltra ſtatum
cōem. Vnde quecunq̄ ſunt talia cadunt ſub voto. que
autem his oppoſita ſunt. vt que ad diſpendium ſalutiſ
vergunt. ſub voto cadere non poſſunt. Quoniam vo/
tum debēt habere comites quos habet iuramentum. ſ.
veritatem. iudicium. ⁊ iuſticiam. Primo nāq̄ neceſſe
eſt vt in eo ſit iuſticia. ſcꝫ vt illud quod vouetur ſpectet
ad ſalutem. ⁊ ſic bonum eſt ⁊ honeſtum. Secundo ne/
ceſſe eſt in eo eſſe iudicium. vt vouens deliberate voue/
at non precipitantur. Tertio ꝙ ſit in eo veritas. vt diſ
crete ⁊ iuſte voueat ⁊ hoc ꝑſoluat. Si g̃ id vouetur qd̓
ad detrimentum iuſticie facit nō eſt ibi lex voti nec obli
gatio. ſed ipi voto fit iniuria. nec eſt obligatio ad ſuan
dum ſꝫ potiꝰ ad penitēdū. ſicut de ꝯſcia erronea iudica/
tur. Scdm hanc regulā cōem iudicandū eſt de hijs que
queruntur in ſpeciali. Qd̓ enim queritur vtrum votū 19
ſit de omni bono. ſ. precepti ⁊ conſilij. dōm ꝙ votum ꝓ/
prie accipiēdo eſt de bono ſupererogationis. large tamē
ſi dicatur quecunq̄ teſtificatio poteſt eſſe de bono pre/
cepti. ⁊ per hoc patent obiecta ad vtrāq̄ ꝑtē. Illud eñ
votum ꝙuis nō ſit obligatio de nouo. eſt tamē teſtifica
tio obligationis qua homo nō ſolum fateꝰ ſe obligatū.
ſed etiā complacet ſibi in illa obligatione. et obligatio
voluntaria fit neceſſaria. ⁊ ſic multi faciūt de neceſſita/ 20
te virtutē. ¶ Ad illud vero qd̓ queritur vtꝝ ſit de mio/
ri bono. dōm ꝙ minꝰ bonū eſt dupliciter conſiderare.
Vno mō put dicit ſtatū quēdam licitum. Alio mō put
dicit ꝑuationē maioris boni. Primo mō licitum eſt vo
uere illud reſpectu mali. q2 reſpectu illiꝰ ē quodāmodo
maius bonum. Scdo modo put priuationum maioris
boni. ⁊ ſic licitum nō eſt. nec obligatur quis ad ſeruan/
dum ſed ad penitendū. vt ſi quis voueat ꝙ deo ſeruiet
caſte in ſtatu ſeculari ⁊ nunq̄ ingredietur religionem.
primū bonum eſt licitum. ſed inq̄ntum priuat ſtatum al
tiorem illicitū eſt. quia gratiā dei duro corde repellit. ⁊
hoc eſt in preiudiciū ſalutis ⁊ in derogationem abundā
tis iuſticie. Et ſi tu obijcias licitū eſt ſic eſſe. ergo ⁊ vo
uere. dicendū ꝙ ſicut laudari nō eſt malum. tamen appe
tere laudem eſt malum. ſic in tali ſtatu eſſe non eſt ma/
lum. ſed obligare ſe vt non poſſit ad meliorem peruenī
re. id eſt ad obligationem que fiat deo. deo iniuriam fa/
cit. ¶ Nec eſt ſimile de matrimonio. quia eſt obligatio
facta alij perſone que contenta eſt illa ⁊ non querit per
fectiorem. Deus autem vult ſemper quod melius eſt.
¶ Ad illud quod queritur de indifferenti. Dicendum 21
ꝙ indifferens eſt dupliciter. vnum quod informabile ē
motu et circumſtantia virtutis. ſicut comedere et abſti
nere. ⁊ hoc poteſt voueri. Aliud quod nihil facit quan
tum eſt de ſe. vt leuare feſtucā. vel ire ad prata. et de ta/
li proprie nō eſt votū. et ſi quis tale quid voueat iudi/
cio caret. quia nihil vouendum eſt niſi qd̓ credit̓ rōna/

billiter eſt acceptū deo. vn̄ ſi tale votū voueat q̄s. nō ē te
22 nendū ſed ꝯmutādū. ⁊ ꝑ hoc patet vtrūq3 obm. ❡ Ad
illud aūt qḋ obr̄ de malo. dōm qḋ aliq̄d ſimplr̄ ē maluȝ
⁊ h̄ nullo mō pōt q̄s vouere. ⁊ ſi vouet peccat. ſ3 nō ob/
ligat. Aliud ē qḋ vno cāu ꝯtingēte pt̄ ē bonū. alio cāu
ꝯtingente pt̄ eē malū. ⁊ h̄ pōt q̄s vouere ſub ꝯditōe euē/
tus boni. qḋ ſi vouet in oēm euētū ſine cōditiōe. indiſ/
23 cretū ē votū ⁊ nō tenet ad illud. Qḋ aūt obr̄ de voto ie=
pte. dōm ꝙ q: vouit ſm̄ oēm euentū votū fuit indiſcre/
tū. ſed tn̄ q: deuotio ⁊ fides mouit. ſed indiſcrete emiſit.
vn̄ duo fuerūt in voti emiſſiōe. vnū laudabile. alterū
vituꝑabile. Silr̄ in voti impletōe duo fuert. ſ. figura ⁊
fcm̄. factū fuit odibile. ſ3 figura laudabil̄. Quātū ḡ ad
diuerſa in voto iepte. dōm ꝙ laudat ab aplo ⁊ hiero. ſ.
q̄tū ad fidē ⁊ deuotōem. ſed q̄tū ad indiſcretiōȝ ⁊ cru/
delitatē vituꝑat ab aug. dicit em̄ ꝙ fuit i vouēdo ſtult⁹.
24 ⁊ in reddendo fuit impi⁹ ❡ Ad illud qḋ obr̄ de erronea
cōſcia. dōm ꝙ erronea cōſcia dr̄ dupliciter. Aut q: cre
dit ſe teneri ad id ad qḋ nō tenet tn̄ nō tenet ad ei⁹ oppo
ſitū. ⁊ talis error nō eſt ꝑiculoſ⁹. ⁊ talis ligat. Eſt ⁊ alia
erronea q̄ credit bonū qḋ nō eſt bonū imo malū. ⁊ talis
ligat nō ad peccatū nec ad factū ſed ad deponēdū. ſic vo
tū erroneū qḋ vergit in malū ē dimittendū. q: nō obli/
gat ad faciendum.

❡ Queſtio. iij. c

⁋ De materia in qua ſiue de ſubo in q̄ eſt votū. Et vi/
detur ꝙ ſit in oi habente vſū rōnis. q: ois talis hab3 v/
ſum li. ar. ſed votū ē a libertate li. ar. ḡ ⁊c. ❡ Itē ois diſ
cretiōem hn̄s rōnis pt̄ ſe volūtarie obligare dyabolo ꝑ
pctm̄ nullo impediēte. ḡ multo fortius pt̄ ſe obligare deo
ꝑ votū. ❡ Itē oibus p3 via ſalutis ⁊ equalis eſt ꝯditio
oim̄ q̄tū ad h̄. S3 votū ē de his q̄ ꝑmouent ad ſalutē. ḡ
oēs ſūt eq̄les in vouēdo. ❡ Itē hoc oſ̄dit ꝑ diffinitiōem
voti. q: ē ꝯceptio boni. animi deliberatōe firmata. ſed
oēs rōe vtētes ꝑn̄t bonū concipe. ḡ ⁊c. Cōtra. Nu. xxx.
di. ꝙ ſi fuerit mulier in domo viri ⁊ vouerit aliq̄d ⁊ vir
ſtatī3 vt audiuit cōtradixit. nō erit ꝑmiſſiōis rea. ḡ mlr̄
cōiugata nō pt̄ auc̄te ſua vouere. ſimiliter videt de viro
q: nō habet ſui corꝑis ptāte. Itē puer ⁊ puella q̄diu ſūt
impuberes ſūt oino ſub diſpōne pn̄tū ⁊ tutoꝝ. ſicut ſer
uus ſub diſpōe dn̄i. ḡ ſi oino ſubſūt. nihil per ſe vouere
pn̄t. ❡ Itē religioſus abrenūciauit ꝓpe volūtati. ſ3 vo
tū eſt obligatio ꝑcedēs ex ꝓpa volūtate. ergo n̄ pt̄ voue
re. ❡ Itē ſeruus ſubeſt ꝑtio dn̄i ſui. vn̄ de ſi intret religi
onem pōt ipm̄ extrahere. ḡ nō ē ſuus. ſed votū eſt a liber
25 tate. ḡ ⁊c. ❡ R̄o. dōm ꝙ votū ꝑcedit a libera volūtate.
ois ergo q̄ libere pt̄ facere qḋ vult nullo īpedimēto ī ſe
exiſtente. nullo hoie de facto ꝓpediente. nullo iure ꝓhi
bente pt̄ ſimpliciter vouere. Qui aūt in oibus ſubeſt ni/
hil pōt ꝑ ſe vouere. Qui autē in aliquibus ſubeſt ſm̄ id
in quo ſubeſt, non poteſt vouere. Quoniam ergo vxor
ſubeſt viro ⁊ puer pr̄i in regimīe vite. nihil pn̄t circa h̄
vouere qḋ ſit ſtabile ſine eoꝝ auc̄te. vir aūt ſubeſt vxori
in debito carnis. iō illud n̄ pōt vouere. Religioſus ſub
eſt in oīb⁹ que ſunt infra religioneȝ. et ideo nihil pōt
vouere ſine ſui p̄lati voluntate. Sed ſeruus ſubeſt q̄n/
tum ad ſeruitiū corꝑale. iō qḋ ꝯ hoc ſit vouere nō pt̄ ni
ſi dn̄i auc̄te. ſi q̄d aūt eſt qḋ libere poſſit facere. illud pt̄
26 vouere. ❡ Ad illud qḋ obr̄ ꝙ oēs ſunt libere volūtatiſ.
dicendū ꝙ verū eſt ad vouendū. ſed non oēs ſūt libere
voluntatis ad faciendum oē quod volūt. ⁊ hec volū
tas req̄ritur ī voto. ❡ Ad illud quod obr̄ de obligatōe
27 diaboli. dōm ꝙ illa fit ſola volūtatis libertate. ſed non
ſic eſt de obligatōe ad deū q̄ntū ad votū. q̄m reſpicit ali

quod opus reſpectu cuius frequēter li. arb. nō h3 poſ/
ſe vel de facto vel etiā de iure. ❡ Ad illud qḋ obijcitur. 28
ꝙ oīb⁹ patet via ſalutis. dicenduȝ ꝙ verū ē q̄tum ad
ea q̄ ſūt ꝑcepti nō q̄tū ad ea q̄ ſūt ſuperogatōis q̄ reſpi/
ciūt ſtatus diuerſos q̄b⁹ aliq̄ ſūt apti. aliq̄ vero minie.
❡ Ad illud qḋ obijcit ꝙ oēs pn̄t concipe et animi de/ 29
liberatōne firmare. dicēdum ꝙ ſicut ſupius dictū ē fir/
matio illa eſt ꝑ promiſſionē. non aūt oīs ꝑmiſſio fir/
mat niſi ꝑmiſſio obligatoria. nulla aūt ꝑmiſſio eſt obli
gatoria niſi que fit ab eo q̄ pōt ſe obligare. et talis eſt ꝑ
pꝛij iuris reſpectu illius quod vouere debet. et q: non
omnes ſūt tales. ideo non omnium eſt vouere. ſed illo/
rum tantūmodo qui hoc habent.

Onſequenter q̄tum ad ſecundū articulū queri
tur de voti obligatōne. et circa hoc tria querūt
Primo queritur de obligatōe voti ꝑ compati/
onem ad matrimonij ꝯdictionem. Secūdo ꝑ cōparati
onem ad cōmutationem. Tercō ꝑ compationem ad di
ſpenſationem. ❡ Queſtio j. d

Circa quā ſic ꝑcedit. et ſuppoſito ꝙ votū cōtinētie vni/
uerſaliter impediat matrimoniuȝ. et ꝙ votū ſolēne im/
pediat cōtrahendū et dirimat iā ꝯtractū. querit de vo/
to ſimplici. vtrū ſit impedimētū reſcindēs ſiue impedi
ens matrimoniū. Et ꝙ nō dirimat dicit clemēs papa.
extra de vouētib⁹ et ordinatis. ꝙ nō pn̄t ꝯhere mrimōi/
um. rurſus q̄dā. ⁊c. ꝙ votū ſimplex impedit cōtrahēdū
ſ3 nō dirimit iā ꝯtractū ❡ Itē nō magis obligat votuȝ
ſimplex q̄ iuramētū. ſ3 iuramētū nō impedit matrimo
niū ita vt dirimat iam cōtractū. ergo ⁊c. ❡ Itē ſi votum
ſimplex matrimoniū dirimeret. cū votū illud ſit occul/
tū. et quilibet poſſet ſimulare ſe vouiſſe. q̄ncūq3 malici
oſe alter ꝯiugū vellet poſſet matrimoniū ſepari etiā le/
gitimū. Itē videt ꝙ nullo⁹ impediat matrimoniū q:
ſicut ſe habet matrimoniū cōſūmatū ad votū ſolenniza
tū. ita matrimoniū nō cōſumatū ad votū nō ſolēnizatū
Sed matrimoniū nō cōſummatū nō impedit votū. g⁹
nec dirimit. ergo votū nō ſolēnizatū nō impedit nec di
rimit matrimoniū. S3 ꝯ rō quare votum reſcindit et
dirimit matrimonium vt dicit magiſter ī littera, eſt. q:
vouentibus non ſolum nubere. ſed etiā velle nubere eſt
damnabile. et quia nuptie ſunt eis dānabiles. ideo ir/
ritātur. et hoc nō ſolū in voto ſolēni ē ſ3 etiā in ſimpli/
ci. ergo ⁊c. ❡ Itē clemēs dicit et auc̄tes in decretali p̄e/
miſſa ꝙ apud deum nō minus obligat votum ſimplex
q̄ votū ſolēne. ſi ergo nō min⁹ obligat. cū obligatio vo
ti ſolēnis irritet matrimoniū. videt ꝙ et obligatio vo/
ti ſimplicis ❡ Item qui voto ſimplici vouet ꝯtinenti/
am tenet nūq3 coire. ergo quotienſcūq3 coit peccat mor
taliter. ſed nullus pt̄ obligari ad mortale peccatū. ḡ cuȝ
matrimoniū obliget ad coitū. iſte non poteſt obligari
matrimonio. ❡ Item quero quare magis votū ſolēne
matrimoniū dirimat q̄ ſimplex. Si dicas quia priua
tum. et ideo non ſcandaliſat nec pt̄ ꝓbari. ❡ Contra.
quia matrimonium contractum clanculo fit irritat ma
trimoniū ſequens de facto ſicut ꝯtractum ī manifeſto
et preterea votū emiſſum in publico coram oīb⁹ etiaȝ
in foro iudicat ſimplex nec dirimit matrimonium iam
contractū. ❡ R̄o. dicēdū ꝙ votū ꝯtinētie eſt tale votuȝ
ꝙ generaliter impedit matrimoniū contrahendū. ſ3 nō 30
generaliter dirimit iam cotractum niſi ſolenniſatuȝ. et
rōnem huius aſſignāt aliqui eccleſie inſtitutionem.
Ex eni vouens ſit perſona illegitima hoc nō eſt ex vo
to. q: in ipo matrimonio perfecto ꝯtinentia ſeruari pt̄
ab eo qui debitū nō exigit ſed ſoluit. Vn̄ auguſtin⁹ dicit

ꝙ computat̃ ꝑ sanctificatione ꝑfecta si nō exigis ſꝫ red
di ꝫ qȯ debes. Sed qȯ impediat hoc ē ex ↄstitutōne ec
clesie cuius ē ꝑsonas legittimas vel illegittimas matri
monio determinare. Ratō aūt quare ecclesia de voto so
lenni instituit (vt dicūt) ē ꝙ in voto solēni nō pt̄ decipi.
⁊ pt̄ ī fractōne eius scādalisari. qꝛ publicū est. ſꝫ in voto
simplici neutꝝ habet locū qꝛ ꝑuatū est. Sed hec solutio
videt̃ suppone͛ e duplex falsum. vnū ꝙ sit ab institutōe
ecclesie talis illegittimitas. ſꝫ qꝛ ecclia vt cōiter dicitur
nō pōt ibi dispensare. pōt aūt dispensare generaliter ī
suis cōstitutionibus. Aliud falsū ē. qꝛ votū solenne nō
dr̄ qꝛ notoriū vl' publicū. qꝛ votū q̄ntūcūqꝫ publicet̃ (ni
si aliud adsit) simplex iudicat̃. nec impedit mr̄imoniuꝫ
iā ↄtractū. Vn̄ aliud ē votū publicū. aliud solenne. ido
31 alia rō assignat̃ ⁊ accipit̃ a voti solēnizatōne. Votū eni
triplicit̃ solēnizat̃. ſcꝫ. ordinis susceptōe. ꝓfessiōis emis
sione. ⁊ habitus ꝓfessoꝝ assumptōne cū aliꝭ q̄ hominē
ꝓfessum ostendūt. Et hoc ē cōe in voti solennisatōne ꝙ
fiat corā ꝑsona q̄ locū dei tenet. ⁊ que votū pt̄ approba/
re. qꝛ in recipiente votū cōtinētie transfertur potestas
corpis vouētis ī aliū. qꝛ alius adest q̄ recipit. sed in vo
to simplici vbi homo mera se obligat volūtate ⁊ ī nulli
us manibus hoc facit. obligat̃ q̄dē. sed tamē dominiuꝫ
sui corpis ī alterū nō transfert̃. ⁊ qꝛ qȯ translatū ē in po
testate vnius nō pt̄ transferri in potestatē alterius. ido
emisso voto solenni nō pōt mr̄imoniū ↄtrahi ī quo ē
translatio dominij ꝓprij corporis. Sed qȯ translatum
nō est adhuc transferri pōt. ideo voto simplici emisso
pōt mulier ptātē sui corpis ī matrimonio dare. ideo et
si cōtrahat ↄtractū est. ¶ Amplius. in voto solenni dō
⁊ homī obligat̃. sic ⁊ in matrimonio. ⁊ q̄m vtrobiqꝫ est
par obligatio. ⁊ par obligatio nō soluit vinculū paris
obligationis. sed bn̄ ꝑ potēs sup vinclm minoris obli/
gationis. ideo obligatio voti solennis nō pt̄ infringi ꝑ
superueniens vinculū matrimonij. hoc aūt nō ideo dico
ꝙ facit scandalū. qꝛ ⁊ illud pt̄ esse in voto simplici. sed h̄
facit obligatio duplex cū translatōne ptātis in alteruꝫ
Est igit̃ hec sūma rōnis. qꝛ votū solēne obligat equalit̃
districte duplici rōne nō sic simplex. ideo ī pedit. ¶ Ad
32 illud ḡ qȯ obr̄ ꝙ ratio irritatōnis matrimonij est. qꝛ pᵒ
votū dānabile est nubere. dōm ꝙ hoc non est ratō tota
33 sed concausa. ¶ Ad illud qȯ obr̄ ꝙ nō minus obligat.
⁊c. Dōm ꝙ verū ē q̄ntū ad culpā siue transgressionem.
tn̄ minus obligat q̄ntū ad alteriᵘˢ vinculi solutionē vt si
at vis in hoc ꝙ dicit q̄ntū ad deū. qꝛ h̄ dupliciter dicit̃
Vel quātū ad deū vt obiectū. qꝛ votū astringit ↄstricti
one necessitatis. Vel q̄ntū ad deū .i. quātū ad diuinum
iudiciū. deus aūt hunc qui obligatus est voto solenni
reputat magis obligatū ꝓ eo ꝙ nō solū reputat eū liga/
tum ſꝫ etiā homī. nō solū reputat ꝓmissionem factā ac/
ceptā. imo ꝑ ministrū potestatē corpis esse translataꝫ.
⁊ ideo dēs iudicat ꝙ votū solenne impediat nō simplex
⁊ hoc nō tm̄ est manifestū in foro ecclesie ſꝫ etiā ī foro cō
34 scientie. ¶ Ad illud qȯ obr̄ ꝙ tenet̃ nunq̄ coire. dōm.
ꝙ veꝝ ē nisi fortiori vinculo soluat̃. ⁊ qꝛ matrimonium
fortius ē. ideo dicūt ꝙ cū cōsūmat̃ mr̄imoniū tūc omni/
no absoluit̃ a voto. ſꝫ dꝫ de eo penitētiā agere. qꝛ votuꝫ
violauit. vn̄ dicūt ꝙ pt̄ debitū reddere petere ⁊ soluere.
Sed hoc non credo. s. ꝙ absoluat̃ a voto q̄ntū ad matri
moniū nisi inq̄ntū ius mr̄imonij cōpellit eū agere ↄ votū
ſꝫ nō cōpellit ius mr̄imonij debitū petere. qꝛ hoc ē liberta
tis. ſꝫ solū soluere. ido dico ꝙ pt̄ sine pctō soluere. qꝛ fa/
cit id ad qȯ tenet̃. nunq̄ tn̄ pt̄ sine pctō petere. ⁊ si vxor
35 morat̃ tenet̃ omnino ↄtinere. Qȯ tn̄ obijcit ꝙ mr̄imo/
niū nō ↄsūmatū n̄ impedit votū. Rō aūt huius ē. quia
nullū fit ei ꝑiudiciū. pt̄ eni vxor siue sponsa alteri nube
re. sed ꝑ matrimoniū omī voto ꝑiudiciū generatur.

¶ Questio ij. c.

De obligatōne voti in comparatōe ad cōmutatōeꝫ. vtrū
possit cōmutari. Et ꝙ nō videt̃ Leuit. vlti. Anial qȯ
imolari dꝫ dn̄o mutari nō pōt nec in peius nec in meli
us. ḡ ⁊c. ¶ Itē eccs. v. qȯcūqꝫ voueris redde. ḡ ad illȯ
qȯ vouet hō tenet̃. ḡ nō pt̄ cōmutari. ¶ Item si veritas
locutōis cōsistit ī cōcordia volūtatis ⁊ intellectᵘˢ. sic vi
tas voti ī cōcordia ꝓmissionis ⁊ solutōis. ḡ q̄n̄ vox di/
scordat ab intellectu ē ibi falsitas. ḡ ⁊ ī voto q̄n̄ ꝓmissio
a solutōne. Sed vnusq̄sqꝫ tenet̃ esse verax ī ꝓmissione.
ḡ ⁊c. ¶ Itē ꝙ nō possit sine auctē supioris videt̃ ber. de
dispēsatōe. ⁊c. de bn̄ ordinatis mōasterijs nullᵘˢ meo cō
silio egredit̃ desiderio artioris vite sine licentia supio/
ris. si ḡ de h̄ magis tenet̃. patet ⁊c. ¶ Itē ꝙ supior n̄ pos
sit mutare videt̃. qꝛ eq̄ obligat votū solēne vt matrimo
niū. ſꝫ mr̄imoniū nulliᵘˢ auctē supioris pt̄ mutari. ergo
nec votū. ¶ Cōtra. votū institutū ē ad charitatem fo/
uendā. sed dicit Ber. ꝙ illȯ qȯ ex charitate institutū est
ↄtra charitatē sustineri nō dꝫ. ḡ vbi ē necessitas vel vti
litas cū charitas exigat pt̄ ↄmutari. ſꝫ h̄ ē ꝑ votū. ḡ. ⁊c.
Itē sp licet ꝓficere ſm statū. ḡ ⁊ votū de bono in melius
cōmutare. ⁊c. ¶ Itē si q̄s emittit duo vota incōpossi/
bilia. quoꝝ alterū ē ꝑfectiᵘˢ. impleto ꝑfectiori absoluit̃
ab alio qȯ ꝑus vouit. ḡ. ⁊c. ¶ Itē sicut testamētū est ꝑ/
prie volūtatis ita et votū. sed q̄diu hō viuit pt̄ mutare
testamētū. ḡ ⁊ votū sine omī licētia. Rᵒ. dōm ꝙ licet vo 36
tū mutare ex cā. illȯ. s. qȯ recipit recompensatōem. sed
nō ex leuitate nec ex ꝓpa volūtate quā obligauit. sed ex
necessitate siue vtilitate cū p̄lati auctē. excepto voto re/
ligionis vel etiā status ꝑfectionis in qȯ pt̄ aliū votū cō
mutari sine p̄lati licētia. qꝛ ꝓpt̃ sui dignitatē licētiā dāt
iura. Sanū est tamen cōsiliū. ꝙ fiat supioris auctē. vbi
nō credit̃ ꝙ ↄdicat. ne videatur ex leuitate ꝓcedere ⁊ au
ctoritatē supioris ↄtēnere. Rō āt q̄re licet votū mutare
⁊ cōmutare ē ꝓpt̃ necessitatē superueniētē. vel ꝓpt̃ ꝑiclm
qȯ iminet frequēter ī obseruatōne. vel ꝓpt̃ maiorē vti-
litatē ⁊ vouētis ⁊ alioꝝ. In his eni rō recta. ⁊ diuina il
lustratio manifeste clamat ꝙ ꝑ mediatorē ⁊ ꝓcuratoreꝫ
debeat ⁊ possit ꝓuideri vt dēs nō dānificet̃. nec iste ꝑicli
tet̃. in q̄ ⁊ iste debuit saluari ⁊ dēs honorari. ⁊ ꝓpt̃ qȯ vo 37
tū ordinatū ē fieri. ⁊ ideo ex hoc pt̄ cōmutari. Qȯ tamē
obijcit de testamēto nō ē sile. qꝛ testamētū nō obligat vt
votū. ¶ Ad illud qȯ obr̄ de Leuit̃. ſm glo. soluēdū est 38
ꝓpa auctoritate. ¶ Ad illud qȯ obr̄ de eccle. dō. ꝙ illȯ
intelligit̃ in se vel in equalēti. Et ꝑ h̄ pꝫ de ⱱitate. qꝛ cō/ 39
cordat impleto ꝓmissiōi. dū dat̃ equalēs illi. Qȯ vero
dr̄ Ber. de ascēdeñ. ad altiorē statū. credo ꝙ dr̄ ↄsulendo
¶ Ad illȯ qȯ obr̄ vltimo de mr̄imonio soluēdo dōm ꝙ
nō est sile. qꝛ vinculū matrimonij ligat nō tm̄ rōne ꝓmis 40
siōis ſꝫ etiā signōis rei insolubilis ī quā nulla pt̄ aucto/
ritas. Preter ea. nō est vnū mr̄imoniū meliᵘˢ alio sicut vo
tū. ⁊ iō nō cōpetit mr̄imoniū ꝑmutari nec cōmutari. sic
cōpetit de voto.

¶ Questio iij. f.

De obligatōne voti in cōparatōne ad dispēsatōem. ⁊ q̄r.
vtrū sūmᵘˢ pōtifex possit dispēsare ī voto. ⁊ ꝙ nō vr̄. qꝛ
glo. sup illȯ ps. vouete ⁊ reddite. ⁊c. dicit. reddere ē ne
cessitatis. ſꝫ circa ea q̄ sūt de necitate salutꝭ nō pt̄ dispē
sari. ḡ ⁊c. Itē obligatio ē ſm ius naturale. qȯ pꝫ. qꝛ om
ni tpe cucurrit. ſꝫ pōtifex n̄ pt̄ ī ea q̄ sūt iuris naturalis
ḡ ⁊c. Itē Ber. dt̄. quedā sūt p̄cepta moralia ꝑme tabule
ordināria ad deū. q̄dā secūde ordināria ad ꝓximū. q̄dā

ſupaddita. vt canonice ſanctões ⁊ pm̃ inſtituta. In p̄
mis nõ pt̄ diſpẽſare nec hõ nec d̃s. In ſcd̃is nõ hõ ſ; de
us. In tercijs. et hõ et d̃s. Rõ aũt h' eſt q: pcepta pme
tabule imediate ordinãt ad deũ. ſi g̃ votũ imediate ordi
nãt ad deũ. vt ꝛc. ¶ Itẽ q̃ nõ facit qd̃ pmittit mẽtit'. ſ;
papa nõ pt̄ diſpẽſare i mẽdacio. g̃ nec i voto ¶ Itẽ ꝓ nõ
in voto ꝯtinẽtie ſpãlit' videt' Ecci. xxvi. Nõ eſt digna
põderatio ꝯtinẽtis aie. ſi g̃ ꝯtinẽtia nullo' pt̄ recõpẽſari
p; ꝛc. Itẽ ꝙ nec i voto paupertatis videt'. q: ꝑfecti' eſt ꝓ
deo mẽdicare q̃ ꝯtinere. g̃ ꝑfectius ẽ votũ paupertatis. er
go ſi diſpẽſare nõ pt̄ i voto cõtinẽtie. nec paupertatis. Itẽ
ꝙ nec i voto obediẽtie videt'. q: hoc ẽ ꝑfectiſſimũ. q: i ca
ſtitate vincit hõ corp' ſuũ. in paupertate mũdũ. i obediẽ
tia mactat hõ ip̃m ſeipſũ. g̃. ꝛc. S; ꝯ. ꝙ poſſit in oĩ di
ſpẽſare videt'. q: votũ vnũ nõ min' obligat q̃ aliud. S;
põt diſpẽſare i aliq̃. vtpote i voto ꝑegrinatõis ⁊ abſti
nẽtie. ergo et in oĩ. ¶ Itẽ ꝙ ſpecialiter i voto cõtinen
tie videt'. q: diſpẽſatõ locũ h;. vt d̃r Bern̄. vbi cadit ne
ceſſitas vel cõis vtilitas. S; poſſibile ẽ ꝙ aliq̃s ex defe
ctu mulieris incurrat ꝑiculũ mortis. ſicut d̃r de rege lo
douico. Et poſſibile eſt ꝙ oẽs moriant' q̃ pñt generare
ſolo eo remanẽte q̃ vouit. ⁊ remanẽte papa ⁊ muliere.
ergo ſi neceſſitas ẽ cõſeruatõis ſpẽi. in caſu iſto poſſ; cõ
trahere. Itẽ poſſibile ẽ ex m̃rimonio pacẽ eccleſie dari.
q̃ eſt cõis vtilitas. ⁊ cõis vtilitas ꝓferẽda ẽ bono ꝑuato
ergo. ꝛc ¶ Itẽ ꝙ i voto paupertatis videt'. q: diſpẽſare pt̄
in voto abſtinẽtie. ſ; mai' ẽ carnẽ ſuã macerare q̃ diui
tias dimittere. g'. ꝛc ¶ Itẽ ꝙ i voto obediẽtie videt'. q:
ſumus põtifex aſſumit de religioſis ad dignitates ⁊ p
latões. ſ; ſic aſſũpti nõ tenẽtur obedire p̃latis ſui ordis
41 q̃b' vouerũt obediẽtiã. ergo ꝛc. ¶ R'. d̃o. ꝙ diſpẽſatio
d̃r dupliciť. Uno' iuris relaxatio. Alio' iuris declara
tio. Dicũt ergo aliq̃ ꝙ papa pt̄ in voto diſpẽſare ſm̃ ꝙ
diſpẽſatio ẽ iuris relaxatio. eo ꝙ eius auctas eſt ꝯ obli
gatõem voti. Et rõem huius aſſignãt. q: papa ẽ imedi
atus oim p̃lat'. ⁊ ad ip̃m ſpectat oim ordinatio. maxie
q̃tũ ad ea q̃ ſũt ſupererogatõis. ⁊ q: oim volũtates ei' ſb
ſũt auctei ⁊ diſpõi. iõ nullũ votũ alr̃ d; emitti niſi cũ hac
ꝯditõe ꝙ tũc credat' irritũ. cũ dñs pp̄ de vouẽte alr̃ du
xerit diſponẽdũ. ⁊ ideo nullus obligat' ad votũ faciẽdũ
cũ pp̄ alr̃ diſpõit. Et ſi illã cõditionẽ ñ appõat. tñ non
pt̄ eã excludere. ⁊ ideo dicũt ꝙ in oĩ voto pt̄ diſpẽſar
⁊ ab oĩ tali obligatione abſoluere. Et ad oẽs rõces re
ſpõdẽt ꝙ nõ eſt ibi obligatio abſoluta ſ; ꝯditionata. ⁊ iõ
diſpenſare pt̄. cũ poſſit illã cõditionẽ infligere. ſi ſibi a
liud de vouẽte placet diſponere. S; alij dicũt ꝯ. q: cũ
illa deo cõplacuerit. ⁊ abſq; dubio bona ſint. ſine heſitati
one totis viſceribus implẽda ſũt. Videt' etiã cũ d̃s volu
erit vnũquẽq; liberũ eẽ ꝙ vnuſq̃ſq; ſine ꝯditõe aliq̃ ta
lia poſſit et debeat vouere. Et ideo dicũt ꝙ papa i ma
lo voto tñ pt̄ diſpẽſare ſm̃ ꝙ diſpẽſare ẽ iuris relaxatõ
q: obligatõ voti pẽdet ex iure diuino ñ h'iano ex iure na
turali nõ ex ꝯſtitutõe prĩ. Pręterea pp̄ ñ h; poſſe nec au
ctoritatẽ i votũ relaxãdo ius. q: illud nõ eſt ei ſubiectum
h; tñ p̃tatẽ q̃tũ ius ſibi dat. ⁊ iõ diſpẽſare põt ſm̃ ꝙ di
ſpẽſatio ẽ iuris declaratio. ⁊ hec pt̄ eẽ rõnabilior ⁊ ſecu
42 rior. q: magis ꝑ ipam ſatiſfit ꝯſcie. ¶ Ad intelligẽtiã ei'
eſt notãdũ ꝙ ius obligatõis voti ꝯſtituit' ex duplici iu
re naturali. ex h' vic; ꝙ hõ d; eẽ verax i pmiſſo. ⁊ ex alio
ꝙ nihil d; hõ pmittere niſi ſalua ſua ſalute ⁊ diuine ma
ieſtatis hõre. g' ex iure naturali ẽ ꝙ q̃s ꝑ votũ ñ ipediri d;
q̃n facere poſſit ſibi vtili'. ⁊ iõ acceptabili'. ⁊ iõ i oi vo
to qd̃ recipit recõpẽſatõez melioris hõi ſiue ſimplr̃. ſiue
ꝓ loco ⁊ tp̃e dñs pp̄ c' ẽ ius d̃i lucidare pt̄ diſpẽſare. ⁊ i
hoc cõiter oẽs ꝯueniũt. ſed diuerſificãtur penes modũ
diſpẽſandi. Aliq̃ eni dicũt ꝙ nõ eſt aliqd̃ votũ qd̃ ꝓ lo
co ⁊ tp̃e nõ recipiat recõpenſationẽ. ideo nullũ eſt in q̃
nõ poſſit diſpẽſare. vñ dicũt ꝙ bono ꝯtinẽtie ꝓfert' bo
nũ vniuerſalis eccleſie. vt pax. ⁊ ideo i voto ꝯtinẽtie de
q̃ minus videt' pt̄ fieri diſpenſatio vel ſimplr̃. vel ad tẽ
pus. ſicut etiã aliq̃n factũ ẽ. Alij vo dicũt ꝙ votũ cõti
nentie nõ recipit recompẽſatõnẽ. q: nõ ẽ digna põdera
tio aĩe cõtinẽtis q̃n obtinet' victoria de domeſtico ini
mico. In oĩb' alijs ẽ recõpẽſatio. iõ pt̄ diſpẽſari in
oĩb' p̃ter q̃ in hoc. Terciũ dicunt ꝙ ꝑfectõi religionis q̃
eſt i imitatõne xp̃i nihil pt̄ equari. nec ꝓ illa recõpenſa
ri. Et q: illa ſubſtãtialiter ꝯſiſtit in triplici voto. ſ. con
tinentie. paupertatis. ⁊ obediẽtie. ꝓ in his trib' nõ pt̄ di
ſpenſari. Perfectio eni ꝯſiſtit i aſſimilatõne ad optiõez
maxime ſicut dicit aug'. in li. de vera religione. ⁊ q: in
nullo tñ aſſimilat' hõ xp̃o ſicut i his. nihil põt hec tria
bonũ recõpenſare. q̃ recõpẽſatio nõ tñ aliorum reſpicit
boni i veritatẽ vouẽtis. q̃ nõs vult ꝙ magis ſit vnuſ
quiſq; ſollicitus de ſua ſalute q̃ aliorum. q̃ iſtarũ triũ opi
nionũ ſit verior fateor me neſcire. ⁊ ſatis pt̄ q̃libet ſuſtine
ri. ideo nullã aſſero. Si q̃s tamẽ velit hãc vltimã acce
ptare nõ occurrit ei incõueniẽs mãifeſtũ. vt dicatur q:
nec in oĩ nec i nullo. ſed i q̃dã ſic ⁊ in quodã nõ. ¶ Ad 43
illud g̃ qd̃ obijcit' ꝙ i nullo mõ pt̄ diſpẽſare. Dõm ꝙ il
la argumẽta currũt ſm̃ ꝙ diſpẽſatio ẽ iuris relaxatio. ⁊
ſic nõ pt̄. pt̄ tamẽ ſm̃ ꝙ diſpenſatio eſt iuris declaratio.
q: ius cõcedit votũ nõ teneri cũ pt̄ recõpẽſari. ⁊ vniuer
ſaliter dñi pape ẽ hoc ius interp̃tari. ⁊ iõ in oĩb' alijs
a his trib' põt diſpẽſare. ¶ Ad illud qd̃ obr̃ ſi põt in 44
vno ⁊ i oĩb'. Dõm ꝙ nõ ẽ ſimile. q: cõditio recompẽſa
tionis melioris nõ ſtat vniformiter in oĩb'. ¶ Ad il 45
lud qd̃ obr̃ ꝙ i voto ꝯtinentie pt̄ cadere neceſſitas ⁊ vti
litas. dõm ꝙ nõ cadit. ⁊ p̃terea cũ certitudo nõ cadit. ñ
cadit neceſſitas. q: nunq̃ ẽ infirmitas a q̃ nõ poſſit q̃s
niſi ꝑ coitũ liberari. Nõ cadit neceſſitas reſpectu ſpẽi.
q: nunq̃ erit aliq̃s ſolus. Non cadit ibi maior vtilitas
faciẽtis et ibi nõ eſt. q: cõmutat meritũ cẽteſimi fruct' i
meritũ triceſimi. Preterea ſi totũ hic eſſet. incertũ eſſet.
q: neſcitur vtrum infirmus ꝑ coitũ ſanaret'. neſcit' vtrum
ex coitu aliq̃s generaret'. neſcit' etiã vtrum ex matrimonio
pax reformaret'. ⁊ nõ eſt dimittendũ certũ ꝓ incerto. iõ
nõ valet. ¶ Ad illud qd̃ obr̃ ꝙ votum abſtinẽtie voto 46
paupertatis ẽ maius. dõm ꝙ falſũ eſt. q: exercitatio corpo
ralis eſt ad modicũ vtilis. pietas aũt valet ad oĩa vt di
cit ap̃ls. ⁊ ſũma pietas ẽ ꝙ oĩa vẽdantur ⁊ dentur pau
ꝑib'. Preterea difficili' ẽ. plẽs eni inueniũtur q̃ volunt
panare q̃ q̃ volũt mẽdicare. Preterea ibi nõ tñ eſt ab
dicatio rei terrene. ſ; etiã volũtatis habẽdi. vñ paupercu
lus veniẽs ad religionẽ dimittit totũ mõm rõe volũta
tis habẽdi ¶ Ad illud q̃d obr̃ de voto obie ꝙ fit diſpẽſatõ 47
i religioſis q̃ ꝓmouet'. dõm ꝙ licet i p̃latõib' nõ tene ã
tur obedire ⁊ multa habebãt q̃ nõ liceret eis ſi eſſent ſb
diti. tñ i neutro voto ẽ diſpenſatũ. Nã i voto paupta
tis nõ diſpenſatur. q: non licet tali religioſo hec ꝓpria.
etiã ſi papa diſpenſet. ſ; tñ pt̄ bõa eccleſie diſpenſare. ſi
cut abbas bona monaſterij. nec amittit meritũ pauper
tatis. ſed ẽ diuitiarũ non dñs ſ; diſpẽſator. nõ amator.
ſed cõtemptor. nõ ꝯſeruator ſed diſpẽſator i pauꝑes. Silr
in voto obediẽtie nõ ẽ dĩ diſpẽſatũ. q: oẽz obediẽtiã quã
debebat ꝑus ſuo ſuꝑiori d; pape. ⁊ papa a ſua obedien
tia nõ pt̄ eũ abſoluere. et i talibus meritũ obedientie cõ
mutatur i meritũ paſtoralis cure. nec eſt diſpenſatio ſ;
exemptio ꝓprius debet dici.